

אמר עזמות

נכנס אלי בשבוע זה אבינדור המאירי לקבל ממני ברכת פטורין לפני צאתו לדרך, מסעו באירופה הראית" ואמר:

— יש לי עבורך מעשה מצוין, חומר ל"ענינות" שלך בשבוע זה, מעשה שהיה וברידי אני הוה עובדא. אבל רוצה אני ממך שתספר את

המעשה מלה במלחן למען ידעו תלמידך די בכל אתר ואתר כיצד משיגין פספורט בא"י התרבותית שלגנו...

— פנית, הוא מספר, בשבוע זה למשרד וזעליה ביפו לקבל את הפספורט לנסיעתי והבאתי עמי 3 תמונות קטנות, כנהוג, כדי להדביקן אל זתעודה.

— עליך להביא עוד שתי תמונות, אוכר לי הפקיד בקרירות.

— מספיק שלש! — ענה המאירי נמרצות. — רק חמש! — קרא הפקיד. — רק שלש!!! — צעק הפייסן שלגנו.

ואז נתעוררה ביניהם פלוגתא שלמה וחמה: „חמש—שלש!“, „שלש—חמש!“, וכמובן שהלכה ברי מאירי — רק שלש... מילא, נטל הפקיד בידו צת שלש התמונות, נסתכל בהן מכל צד, הפש ומצא בהן פסול, מה יש?

— צריך להביא, הוא אומר, עוד שלש תמונות של אשתך...

— של אשתי? — התלהב/ המאירי וקפץ ממקומו כנשוך נהש — הן אשתי לא נוסעת! אני בגפי יוצא, הרי נוסע, אני לשם תענוג, כמדומני!...

— אבל זהו חוק, ענה הפקיד בקרירות, חוק חדש...

קצור הדברים, לא הועילו מענות ומענות, והמאירי חזר לביתו ושלח את אשתו אל הצלב, וכשחזר אה"צ עם שלש תמונותיה מצא את המשרד סגור: הפקיד כבר הלך...

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

את המעשה — גם תמונת אשתך?..

ואתו הבחור מת"א, מר ל—טיין, שכפר אתמול בפעם הראשונה את הסוכנות בעירכו, חזר משם ישר אלי וספר לי מעשה נאה זה:

כשעלה במדרגות אל הקומה הראשונה ונכנס אל המסדרון ראה על הקיר תמונה, שמשכה את עינו והסתכל בה בהתענינות מרובה: זוג בהמות הרתומות אל המחרשה ואכר מנהלל נוהג בהן.

על התמונה כתוב באותיות בהירות: „נהלל התורש". ואולם לאחר שהתבונן הבחור היטב בתמונה ובבהמות ראה — סוס ופרד...

מיד קרא לשמש ואמר: הסר נא את התמונה הזו כי סוס ופרד בלאים הם זה בזה, ואסור מדאורייתא ומדרבנן!

— בתורה כתוב, רק „שור וחמור", נסה השמש התימני לתרץ.

— מה? כלום קראי הנך? — שאלו הבחור, והשמש המסכן נאלץ להוריד בכה התורה את התמונה הכפולה מעל כתלי הסוכנות הכשרה שלנו...

ומספרים על מר צ. ס. — הובש ותיק באחת המושבות הגדולות ביהודה, שהתמחה בהכמת הרפואה והיה למומחה גדול לכל דבר בדרך הררי פאים מהדור הישן. ביחוד רבו מבקריו מבין שכנינו הערבים, שרחשו לו אימון רב. מוחזק היה אצלם כאיל ממש — כל יכול. חולים מן ועד

באר שבע היו נוהרים אליו להחבש ולהרפא. פעם אחת בא אליו חולה מכפר נדה מורחה למול כרם, שסבל מיהושים בגופו. החובש בדקו ורשם לו על פתקא משחה ירועה והורה אותו לאמר: תקח את זו ומדי ערם בערב, לפני השינה, תשפשף את גופך, שפשוף כהלכה.

לא היו ירחים מועטים, אחר מסיפת הזיתים, כשהפרומטה מצויה, נודמן הערבי שנית אצל החובש.

— וכיצד שלומך? — שאל מר צ. ס. — הרבה יותר טוב, אל המדולאלאה!

כשיב החולה, אך באתי לבקשך, הוא מוסיף, שת-איז לתת לי פתקא אחרת חדשה, כי זו שרשמת לי אז נתלכלכה כבר ובלתה מרוב שימוש...

ומפני שיתוף הרעיונות על רופאים, חוקים

וכו', נזכרתי עכשיו במעשה אחר ידוע ואופייני מהגליל העליון.

לפני 40—50 שנה חי בק"ק צפת ר' שמואל הלוי ז"ל, שהיה לא רק רב מפורסם וגדול בתורה ויראה סי אם גם רופא מוכחה מדור ישן, שיצאו לו מוניטין בכל העיר

וכביבותיה. ביחוד רבו חסידיו מבין הגויים אשר בכפרים מסביב, שהיו נוהרים אליו כאל „ווילי" להבדיל, כדי לרפא את נופם מכל מיני מחלה ומכל מדעין בישין. ור' שמואל היה מרפא את כלם עפ"י דרכו קצת בלחשים וקצת בסמי רפואה, והרוקה הישיש המכונה זישי אפטייקר ז"ל, יד

ימינו, היה מכין את הרפואות עפ"י פתקאות נהיה כותב ר' שמואל בלשון הקדש... עד שנפטר ר' שמואל ובא במקומו, בפעם הראשונה, לעיר

צפת רופא צעיר מדופלם, דוקטור אמיני, בעל צילינדר לראשו, בנדים קצרים ומכניסים ארוכים, רחמנא ליצלן...

ואולם אהב"י ושכנינו לא פנו אליו ולא שעו לחכמתו בדוקטוריה, והיה עדי אובד. מה עשה? פעם נתכנס בחשאי לבית המרקחת של ר' זישי ונתן עינו בצינעא לתוך הפתקאות הישנות של ר' שמואל הלך כדי למצא את סוד הצלחתו של הרופא הישן — ומצא...

טאו התחיל לרשת על כל פתקאותיו בלטינית: Kansah Schali ונתן למי גרם אחד ולמי חצי גרם ולמי שנים מהמין הזה, איש לפי ערכו ואיש לפי צרכו. ואולם הרוקה הזקן לא ידע מה טיבה של רפואה זו, חפש ובדק בכל ספרי הפרד

מקופיה שלו, ולא מצא, עד שפנה לדר' החדש ושאל כןאתו מה פשר הרפואה החדשה הזו? — תמה אני עליך, ר' זישי, — ענה לו הרדי-בא, שאתה בא אלי בשאלה כזו. הן כל ימך הכינות רפואה זו של ר' שמואל הלך, ואותה הלא מצאתי רשומה בכל פתקאותיו...

בקיצור, הלכו ובדקו שניהם ומצאו כי ר' שמואל היה רושם בעברית: „כנסח שלי", כלומר שהרוקה צריך להכין את הרפואה עפ"י הנוסח המוסכם מיניהם, ואולם הד"ר, שלא הבין עברית, חשבה לרפואה ורשם אותה בכל תרופות

תיו — Kansah Schali

ומחמת שבימינו אי אפשר לכתב ולרבר בלא היכרת שם „בנק", ויודע אני בכך, רבותי, כי

כ"א מהם הוא בנקאי, כלומר זקוק לבנק ולאשראי, ע"כ מוצא אני לחובה למסר לכם בזה מכתב שמי-צאתי על שלחני בפנת המערכת, וזו לשונו ממש:

לפני זמן מה באו בנקים קואופרטיביים אחדים והלואה והסכון ירושלים, הותים תל אביב-אשראי כהל אביב, בנק למלאכה בת"א, הלואה והסכון זכרון יעקב, הותים חדרת ועוד, כולם מוסדות של בורגנים וסדרו להם מין בנק קואופרטיבי מרכזי בשם „זרובכל".

ועתה הנה נודע, כי למנהל הבנק המרכזי הזה נבחר ה' בלוך בלומנפלד, חבר מפלגת פועלי ארץ ישראל, אחד ממנהיגי השמאל, מי שהיה כמה שנים ראש עיריית תל אביב, שהעומדים בראשי המוסדות הקואופרטיביים האלה ודאי נלחמו בו לא מעט, כדי להקטין את השפעתו.

ואתה שואל את עצמך: האם אין בין הבורגנים אדם הגון, שהיה ראוי להעמיד אותו בראש מוסד מרכזי בורגני? השמאל יש לו מוסדות כספיים, קואופרטיביים ולא קואופרטיביים משלו, ואולי הצדק עמו (בנק הפועלים, מוסדות הות"ם לפועלים). היתה מוסד כספי של פועלים מעמיד כמנהל לעצמו אדם ימני, מן הבורגנים? בלי שום ספק — שלא. כי הית טעשה:

לפני כעשר שנים נתנה ההנהלה הציונית להסתדרות העובדים כשלישים אלף לא"י ליסד בהם את בנק הפועלים, והתנהיץ קבלה לעצמה זכות להעמיד מנהל לבנק (הוא ה' א. ברלין). זכות זו צריכה היתת להחכמל, לאחר שהסתדרות העובדים המכור מניות גם כן בכאום כזה-ואמנם כבר (אמנם, הרבה לבורגנים!) בכאום כזה (ואולי עוד יותר). ואז באו בעלי בנק הפועלים, השמאל, וסלקו את המנהל הבורגני, לאחר שבע שנות שרות, אף כי אותו מנהל הוא בורגני דיטוקרטי.

גנים האלה, שהיום בחרו בה' בלוך-בלומנפלד, ירצה להתקבל כפקיד בבנק „זרובכל", יצטרך מתחלה להכנס למפלגת פא"י, להצטיין שם בעבודתו כ„זולל בורגנים", ואז אולי יזכה לקבל משרה כזו. כי למפלגת פא"י יש הרבה נצרכים ונאמנים עליה. ואדם חדש לא בנקל יעשה ראוי לאימון.

ת. ל.

אמר עזמות: הכל יודעים, שאינני הטורד הלילה על שמאליות יתרה ויכול אני להשבע לכם בנקיטת חפץ שאין ברעתי כלל לשלח את בני להתקבל כפקיד בבנק „זרובכל", ורחוק ממני לחשד אפילו בבעל המכתב, מר ח—ל. שהוא הוציא

ליפך בהדרתו של בלוך-בלומנפלד ולקפחחו חלילה מכשרתו החדשה, אבל חושב אני לפי עניות דעתי כי בדיני ממונות ומוניות באר-צנו אין בודקין לציציותיו של אדם אם הן שזורות ועשויות בתוך תלית שכלה תכלת לכנה של ציוני כללי או חלילה ב„רובשקה" אדומה או אדמדמת הזורת של פוע"צ עתיק כמנהל „זרובכל". ולא עוד אלא שהחושב אני — ובמה הושבים הנכם נב-אהם כמוני — כי בזמננו ובמצבנו עכשיו אין בודקין גם למונות של אדם ופרנסה אינה יודעת בימינו בין „ימינה" ל„שמאלה", בין פא"י להאי ומא"י.

והשנית — וזהו העיסר! — הלא ברלין, בורגני-דמוקרטי „משלנו" היה שבע שנים בראש הבנק „שלהם", ואם איני טועה הרי גם המנהל הגדול של „תנוכה" נתפס מאי בבורגניות, ואי-פילו המנוה ספיבס הבורגני עמד בראש הדפוס של „אחדות"...

ולסוף יכול אני להניח את דעתו של בעל רמכתב: יודע אני ויודעים אנו כלנו פוע"צ אחד שהיה „זולל בורגנים" על כרעיהם ועל קרבם" מלפני המלחמה וגם לאחריה, ומשעה שנעשה ל„מאכער" בבנק הפועלים נעשה ב"ה לבעל בית הגון ובורגני אסתי ברחוב הס... וכפי שראיתי את מנהל „זרובכל" בחגיגת הבנק בז"י, יודע הוא את הפסוק: לב חכם לימין, ומתוך שלא לשמה בא לשמה...

ומחמת שרבו הפונים אלי בזמן האחרון בכתב ובע"פ לשאל על הציב שלנו עכשיו, עלי להודיע לבלבכם, רבותי, כי אין לנו חלילה על מה להתאונן והכל — אלארייט!

ברוך השם! מנהל הפיתוח כבר סדר על הצד היותר טוב את השאלה האנהיית שלנו וקבר אותנו תשלע אמות וחצי בקרקע, וה„חברא קדישא" שלנו בסוכנות יושבים על כוס תה, שקטים וש-אנגים כחמרא על דודריא...

ברוך השם! גורגולוף שרצח את הנשיא רומר איגויה די כי אם רומי טהור וסר הפחד מעל יהודי הגלות כפריו, וגם אונתו היהודי, כפי שנתבשרנו בכל העתונים, תושב כתי ורשוי בעירנו חזר בו ונשא שוב את גולשתו „כדת משה וישראל" — מול טוב!...

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

העררה: מר עזמות מבקש לשלוח לו אומר מכל המתרחש בעולמנו ע"י המען שלו בדאר-העולם,

וכשאני מתכונן באפנה זו של ראש, גבר
כאשה — נזכר אני : כל פעם כשאני מסתכל
כתמונות הפראים שבספרי הגיאוגרפיה ואתנור-
גראפיה — לעולם אינני מכחין בין הגברים הפ-
ראים ובין נשיהם. אלא שבעוד ששם עלי להוריד
את מבטי רק סנטימטרים אחדים, עד השדיים
כשביל לעמוד על האמת, ופה — עד המתנים.

איזו אשה אירופית בעלת תרבות נושאת
היום שדיים ? — שוקינג ! —

עד כמה שאפשר : דימוקראציה גמורה. הלאה
כל הבדל בעולם. ובראש וראשונה הלאה ההבדל
שבין אשה וגבר !

והלאה ההבדל שבין מואיסי וגיוהן גילברט !
ושבין איינשטיין וציארלי טשאפלין !

ואצלנו — הלאה ההבדל שבין „תקומקום“
ו„המאטאטא“ !

וגם אנשי שלומנו, העברים שבוינה מתחיל-
לים לבטל כל הבדל שבין סופר לסופר ואמן לאמן
— ובלבד שידברו עברית. בדימוקראציה גמורה
מקבלים פה את פני כל „סופר“ הבא מארץ יש-
ראל. עורכים לו קבלת פנים, מוצצים ממנו נאום,
הרצאה ואינטרוויו — ככתוב.

חוששני, שבקרוב אם במחרה יבוא הנה סדיש
כילמאן או בן ישי — יקבלו גם אותם בבאנקט
ובאינטרוויו ! —

בחיי ! —
נו, די לי מאירופה !

נשוב הביתה ! —

לתקן לי — זה לא בעלי, זאת היא חותנתי, אם
בעלי ! —

ובאמת : מתוך הכורסא מפלצת אדם מע-
נינת למדי : חציית גבר וחציה אשה. ממתניה
ומעלה — גבר. השדיים נתונים בתחבושת מח-
כירה, שלא יוכלו חס וחלילה בגשיותן המופר-
זת ; וממתניה ומטה — אשה וחצי. הראש —
ראש גבר, אף כי קצת מעגב עם עצמו בצבע-
השפתים הצעיר יותר מדי. מילא, לא נורא : לכל
היותר — קצין רומיני. הקצינים הרוטיניים צוב-
עים לא רק את שפתיהם, כי אם גם את לחייהם.
ובזה נבדלים הם מן הקצינים ההונגאריים :
אלה אינם צובעים את לחייהם, כי אם צובטים
אותם. —

כשנכנס הבעל — עשיתי חשבון וראיתי,
שאמו הנחמדה היא כבת ששים השם יחיה ויש-
מרה במוזיון של אירופה הפראית בשביל הדורות
הבאים.

ואולם לא רק הזקנה ראשה ראש גבר, כי
גם הצעירה אין הבדל גדול בינה ובין בעלה באופי
ראשה הגזוז. וכששניהם יושבים בכורסאותיהם
העמוקים — צריך להתאמץ ולזכור, מי הוא הבעל
ומי האשה. נתאמתה לי הבדיחה, שחזיתי אותה
טרחוק לפני שנתיים : האם הצעירה מיניקה את
ילדה הפעוט. התינוק הקט יונק ויונק ובינתים
מביט, כדרך היונקים, בפני אמן ופתאום פותח
אלהים את פיו והוא אומר :

— אבל אני יודע, אמא, שזאת את ולא
אבא ! —

המבקר — כי אם הטעם התמוני.

והרי לכם סמל סבדח של הגורל : מי יושב
בראינוע בשורות הראשונות ? — — — — —
העם, המפצח זרעונים בשעת המשחק ; והמצפצפי
צפצוף לנאי את נשיקותיה של גרטה גארבו. —
מעולם לא האמנתי במקרים. הסרט היפך את
העולם, השלטון נמסר להמונים ; ה„בורזואסיה“
תשב לאחור, על יד הדלת — וההמון : בבקשה
לעלות אל השורות הראשונות.

מי שהיה לא כלום — יהיה הכל.

למי שהיה הכל — יהיה לא כלום !

הידר הפרוליטאריון !

הידר גרטה גארבו וציארלי צ'אפלין !

עמי הארצות של כל הארצות התאחדו !

תחי הדימוקראציה, השויון והפראות ! —

אמש כמעט שקרה לי אסון בעטיה של די-

מוקראציה זו :

קרא הייתי לארוחת ערב אל זוג צעיר. לא

הבעל הזמין אותי, כי אם אשת נעוריו הצעירה גם

בשמה וגם בשם בעלה, השוכב חולה בבית במחלת

נזלת קלה. — כשנכנסתי יצאה לקראתי בעלת

הבית הצעירה והכניסה אותי אל החדר. בחדר

ראיתי את בעלה יושב בתוך כורסא עמוקה. לא

התפלאתי, על שלא קם לקבל את פני אורחו,

ידעתי, שחולה הוא במקצת. נגשתי, השתחויתי

ואמרתי מרחוק :

— שלום אדוני !

— סליחה — ממהרת בעלת הבית הצעירה